

เทศน์เช้า วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ อุโบสถด้วย ถ้าอุโบสถ เห็นไหม เวลาพระไปอยู่ในป่า วันปกติก็ภาวนาเป็น เรื่องปกติอยู่แล้ว แต่ถ้าเป็นวันพระวันเจ้า จะภาวนาอุทิศองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไม่ นอนเลย ๒๔ ชั่วโมงทั้งวันทั้งคืนนะ เห็นไหม เวลาเขาเร่งความเพียรกันเพราะอะไร? เพราะสด ชื่นใจ ได้ความสด มีความสดชื่นอยู่ในป่าในเขา มีความสงบสัจ เราจะเร่งความเพียรของเรา กับ เร่งความเพียรของเราเพื่ออะไร? เพื่อเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใน

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปนะ เวลามารดลใจเนี่ย

“มารเอ๋ย เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ของเราเข้มแข็ง สามารถกล่าวแก้คำจาบ จ้วงของลัทธิต่างๆ ได้ เราจะปรินิพพาน”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับเรานะ เราเป็นชาวพุทธ เราถือพุทธ ศาสนาเป็นศาสนาของเรา แต่เราเข้าใจ เรารู้จักศาสนาพุทธไหม? ไม่มีใครรู้จักเลยนะ เหมือนมด แดงเฝ้าพวงมะม่วง อยู่กับมะม่วงแต่ไม่รู้รสชาติของมัน

นี่ก็เหมือนกัน เราอยู่กับศาสนา เราไม่รู้จักศาสนาเลย แล้วดูดีพวกนักปราชญ์ พวก คັນคว่ำคัมภีร์ พยายามจะทำความรู้จักกับศาสนา ยิ่งคั่นคว่ำเท่าไรยิ่งห่างจากศาสนาไปเรื่อยๆ แต่ตัวอย่างเราชาวพุทธ เห็นไหม เวลาปริยัติ ปฏิบัติ เราคั่นคว่ำมาแล้ว คั่นคว่ำนี้เราดูแต่ฉลาดๆ เราทำแต่วิจัย แต่เรายังไม่สามารถเข้าไปลิ้มรสของมันได้ เราไม่สามารถทำอาหารขึ้นมาได้ อาหารจะไม่ออกมาจากตำราอาหารเด็ดขาด

ตำราอาหารเป็นการบอกชี้หน้ในการทำอาหาร การทำอาหารเราต้องเข้าครัวของเรา เรา ต้องหาผักหาหน้มาเพื่อทำอาหารของเรา การประพฤติปฏิบัติเท่านั้น หัวใจเราได้ลิ้มรสของ ศาสนา แต่เราไปคั่นคว่ำในทางวิจัย เราอ่านตำราทั้งวันทั้งคืนเลย เอาตำราทำอาหารมาทั้งวัน

ทั้งกินเลย จะไม่มีอาหารหลุดออกมาจากตำรานั้นแม้แต่เม็ดเดียว ตำราอาหารนั้นไปบอกวิธีการทำอาหารเท่านั้น แต่การทำอาหารต้องทำจากมือของเรา

นี่ก็เหมือนกัน ในตำรา ในการค้นคว้าเพื่อจะเข้าใจในศาสนา เห็นไหม นี่ความจะเข้าใจในศาสนา แล้วเราเข้าใจในศาสนาไหม? มันเป็นไปได้ไหม? มันเป็นไปได้เลยนะ พวกเราชาวพุทธแท้ๆ เลย เป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ แต่ไม่รู้จักศาสนาพุทธ แล้วห่างไกลจากศาสนามาก

ในการประพฤติปฏิบัติ ในการพยายามปฏิบัติของเราขึ้นมา ยิ่งห่างไกลศาสนาไปเรื่อยๆ ห่างไกลศาสนาไปเพราะอะไร? ห่างไกลจากศาสนาเพราะจิตมันเป็นไป มันเป็นฤทธิชีไพร มันไปติดอยากรู้ อยากเห็น อยากออกไปข้างนอก มันเป็นสัญชาตญาณทั้งนั้นแหละ

คู่มือเจ้าเข้าทรงเขาทายนะ เขารู้ถึงพฤติกรรมของเราดีกว่าเราอีก นั่นใจนั่นเป็นศาสนาไหม? เพราะนั่นละยังทำยิ่งห่างไกล คุณนะเร็วเวลาเขาจะเข้าทำ เห็นไหม เขาต้องรู้จักร่องน้ำ ถ้ามีร่องน้ำเขาจะชักเรื่อนั้น ถ้าเรือใหญ่เขาต้องมีเรื่อนำร่องน้ำ ให้เอาเรื่อนั้นเข้าสู่ท่า

นี่ก็เหมือนกัน เราจะเข้าสู่ใจของเรา ไม่ใช่เห็นชายหาดที่ไหน เห็นน้ำตื้นที่ไหน เห็นที่ไหนว่าเรือควรจะเทียบท่าได้ เอาเรือใส่เข้าไปเลยนะ มันเกยตื้นหมดแหละ พอมันเกยตื้นนะ ยิ่งเกยตื้นเท่าไรนะยิ่งเข้าถึงศาสนาไม่ได้ เพราะอะไร? เพราะเราหวังกันเอง เพราะกิเลสมันหลอกเห็นไหม กิเลสหลอกว่า นี่สิ่งใดที่มันทำให้ชายหาดอยู่รำไรเลยนะ แล้วเราเอาเรือเข้าไปนะ เรือพลิกคว่ำทันทีเลย เพราะเข้าร่องน้ำไม่ได้ เข้าถึงท่าไม่ได้

ถ้ามันเข้าถึงท่าได้ เห็นไหม เราต้องตั้งสติ นี่รู้จักศาสนา ถ้าเราเข้าถึงศาสนา โคน้ำฝูง โคที่ฉลาดจะพาฝูงโคนั้นพ้นจากวังน้ำวน ถ้าโคมันโง่งนะ มันพาฝูงโคนั้นลงไปวังน้ำวนทั้งหมดเลย ในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน นี่พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนเรื่องสมาธิ แต่ต้องอาศัยสมาธิ ต้องอาศัยสติปัญญาขึ้นไป สติ สมาธิ ปัญญา ถ้าไม่มีสติ สมาธิเกิดไม่ได้

นี่ปัญญาโลกุตตรปัญญา ร่องน้ำมันเกิดจากตรงนี้ ถ้าไม่มีร่องน้ำเราจะเอาเรือเรา เห็นไหม เรือนี้เรือภพเรือชาติ นี่เรือจิตตัวนี้มันเกิดมันตาย เราจะเอาอะไรเทียบท่าให้ได้ ถ้าเทียบท่าขึ้นไปนะ เราเทียบท่าของเราได้ เราเข้าร่องน้ำของเราได้ คนเขาเดินเรือประจำเขาจะรู้ร่องน้ำของเขา เขาจะพาเรือของเขาเข้าฝั่งด้วยความปลอดภัย

ไอ้ของเราที่เราศึกษากัน ทั้งๆ ที่เราเป็นเจ้าของนะ เราเป็นเจ้าของประเทศ เราเป็นเจ้าของทำเรือ แต่เราไม่มีเรือกับเขา เราให้แต่เรือต่างชาติเข้ามาเทียบท่าของเรา แต่เรือของเราไม่มี เรือของเราไม่มี ยิ่งเห็นของเขายังอวดรู้อวดเห็น อวดรู้อวดเห็นไปว่าเรารู้เราเห็น ยิ่งศึกษาขนาดไหน ยิ่งประพฤติกปฏิบัติยิ่งห่างไกลศาสนาทั้งนั้นเลย

ถ้าเราจะใกล้ศาสนานะ.. นื่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอนุบุพพิทกา เห็นไหม เริ่มตั้งแต่ทาน ศีล เรื่องของทาน เรื่องของศีล เรื่องของเนกขัมมะ เรื่องของนรก สวรรค์ นี่ปฏิเสธทั้งหมดเลย พอจิตใจมันควรแก่การงานเราถึงเริ่มประพฤติกปฏิบัติ แต่นี่จิตใจของเรา เราอยากได้ออยากดีของเรา แต่เวลาทำไปด้วยจิตใจ...

นี่ผี ผีตัวแรกเรากลับ กลับทุกๆ อย่างเลย แต่เราลืมผีตัวของเราไป เราลืมผีในหัวใจของเรา นะ หัวใจเราก็ผีตัวหนึ่ง ผีตัวนี้มันมีต้นหาความทะยานอยากมาก พอมีต้นหาความทะยานอยากมาก เวลาทำอะไร เห็นไหม คุณทำทางโลกก็สุขเอาเผากิน ถึงได้ทุกข์ๆ ยากๆ กันอยู่อย่างนี้ เวลาประพฤติกปฏิบัติก็สุขเอาเผากินอีก พอสุขเอาเผากิน เห็นไหม เราถึงต้องตั้งสติก่อน ต้องทำความสะอาดมันก่อน ไม่สุขเอาเผากินใจ

ถ้าไม่สุขเอาเผากินนะ ไอ้ผีตัวนี้ ไอ้ต้นหาความทะยานอยาก ไอ้ความอยากได้ออยากดี ไอ้ตรงนี้เราต้องยับยั้งมัน ยับยั้งมันให้ได้ ยับยั้งมันด้วยความอยากได้ออยากดีนั่นแหละ ความอยากได้ออยากดีในการกระทำ ถ้าเราอยากจะมีศรีสุขเราต้องทำหน้าที่การงานของเรา เราอยากได้ออะไรเราต้องทำมา มันไม่มีอะไรได้มาด้วยไม่มีสิ่งตอบสนองหรือ เราไม่มีการกระทำ มันจะไม่มีสิ่งใดตอบสนองมา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราประพฤติกปฏิบัติ ถ้าสิ่งที่ตอบสนองมา เห็นไหม ตอบสนองมาในทางที่ผิด นี่ใจเจ้าของศาสนาพุทธนะ.. นี่เราเป็นชาวพุทธกันแท้ๆ เลย แต่เวลาทางยุโรปเขามาบวชกัน อู้ฮู.. ตื่นเต้นมากแก่เขาสอน เขาเข้าใจวัฒนธรรม ประเพณีไหม? เขาเข้าใจถึงความเป็นจริงของหัวใจไหม? ถ้าเข้าใจถึงความเป็นจริงของหัวใจ ความเป็นจริงของหัวใจ ธรรมชาติของหัวใจมันเป็นสภาวะแบบนั้นแหละ พอมันพุ่งชนขนาดไหน มันก็ต้องเสื่อมไปเป็นธรรมดา มันต้องดับไปเป็นธรรมดา

นี่ธรรมชาติของใจมันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว ถ้าธรรมชาติของใจเป็นอย่างนั้น เขาพิสูจน์ด้วยธรรมชาติหัวใจของเขาอยู่อย่างนั้นแหละ เราก็ตื่นตื่นไปกับเขา คำพูดเป็นปรัชญาเราเข้าใจ

ได้ แต่คำพูดนี้เห็นใหม่ คุณีร่อนน้ำที่ครูบาอาจารย์ท่านจะพาเราเข้าฝั่ง พาเราเข้าเทียบท่า ร่อนน้ำมี ร่อนเดียว ร่อนน้ำร่อนนั้น เรือใหญ่มันจะเข้าร่อนน้ำไหน?

ถ้าเข้าร่อนน้ำนั้นมันก็ต้องมีสติ มีปัญญาของเราใช่ไหม? เอาเรือเราเข้าร่อนน้ำนั้นให้ได้ แล้วเข้าเทียบท่าให้ได้ ถ้าเข้าเทียบท่าได้ เห็นใหม่ เราเทียบท่าแล้วเราได้สินค้าหรือยัง? เรือเราเทียบท่าแล้วเราได้ขนถ่ายสินค้าไหม? เราได้มีการกระทำไหม? มีปัญญาของเราเกิดขึ้นมาไหม? มันไม่มีปัญญาเกิดขึ้นมา แล้วเราขนแต่สินค้า คุณีเราเห็นเรือลำใหญ่มาก เราเห็นสินค้าบนเรือ นั้นเราไม่กล้าขนเลย มันสุดความสามารถของเรา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นไปนี้มรรค ผล นิพพาน ก็ไม่มี สิ่งใดก็ไม่มี สิ่งใดก็ทำไม่ได้ มันเหนือความสามารถ มันหมดความสามารถ เราทำไม่ได้อยู่แล้ว ทั้งๆ ที่เวลาทุกข์ มันทุกข์เกิดขึ้นมาจากใจของเราละ เวลาเกิดนี้ใครให้มาเกิด พ่อแม่ก็ด้วยบุญด้วยกรรมของพ่อแม่ ปฏิสนธิจิตมันมาเกิด ใจของเรามันมาเกิด จิตวิญญาณมาเกิดในไข่ ถ้าจิตวิญญาณนั้นไม่เกิดในไข่ คุณีสิ่งนั้นมันเกิดขึ้นมาไม่ได้

นี่สิ่งใดพามาเกิด! เวลาเราทุกข์เรายาก สิ่งใดมันพาเราทุกข์เรายาก แล้วกิเลสตัดหาความทะยานอยากมันพาเราทุกข์เรายาก กิเลสตัดหาความทะยานอยาก เห็นใหม่ มันมีอวิชชามันต้องพาตายพาเกิดเป็นธรรมชาติของมัน แล้วกิเลสตัดหา มันก็มีวุฒิภาวะ มีหนักมีเบา เกิดดี เกิดชั่ว เกิดต่างๆ กันไป สิ่งนี้เป็นทุกข์ทั้งนั้นแหละ

สิ่งนี้เป็นทุกข์ เห็นใหม่ นี่ศาสนาสอนตรงที่นี้ ศาสนาสอนถึงอาหารของใจ อาหารของใจ ถ้ามันได้กินอาหาร มันได้ผ่อนคลายของมันบ้าง มันก็มีอาหารเพื่อประทังชีวิตของมันไป ประทังชีวิตนะ เวลาทุกข์เวลาขานนี้ไอ้โฮ.. เรากระเสือกกระสนของเราในหัวใจนี้ หน้าตามันสดชื่นทั้งนั้นแหละ แต่ในหัวใจมันกระเสือกกระสนของมัน แล้วกระเสือกกระสนเอาอะไรไปแก้มัน?

เวลาเราหิวกระหาย เรากินข้าวก็หาย เราเหนื่อยร้อนของเรา เราอาบน้ำก็หาย หัวใจมันทุกข์มันยากเอาอะไรไปชำระให้มันหาย ถ้าไม่มีสติ ไม่มีปัญญา ไม่มีการแก้ไข พอมันทุกข์มันยากขึ้นมาก็หาที่พึ่ง หาผีโง่ ไอ้ผีตัวนี้ก็ไปหาผีตัวอื่น ไปอ่อนนอนงี้ นี่ทุกข์เป็นอย่างไร? ทุกข์เป็นอย่างไร? ไอ้ผีตัวนี้มันก็แก้ไม่ได้ ไปหาผีตัวใหม่ ผีตัวใหม่มันก็หลอกลวงกันไป แต่ถ้าไปหาครูบาอาจารย์มันไม่ใช่ผี ไม่ใช่ผีเพราะอะไร? ไม่ใช่ผีเพราะมันกำราบผีตัวนี้อยู่แล้วไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนนะ “เราชนะศึกหมีนแสนชนะสงครามคุณด้วย
ล้าน ก่อเวรก่อกรรมหมดเลย เราชนะตัวเราเองประเสริฐที่สุด”

ชนะความคิด ชนะความทุกข์ความยากในหัวใจของเราประเสริฐที่สุด ไอ้ผีตัวนี้มันได้
กำราบแล้ว ไอ้ผีตัวนี้มันได้ทำลายตัดหาคความทะยานอยากในหัวใจแล้ว ไอ้ผีตัวนี้มันเป็นผีที่ไม่
มีค้นหาที่จะออกไปกว้านผลประโยชน์แล้ว เห็นไหม โคนำฝูง นี้ผีตัวนี้มันจะช่วยผีตัวอื่นได้ แต่
ผีที่อยู่ในหัวใจมันมีแต่ตัดหาคความทะยานอยากมันจะไปช่วยผีไหน? มันก็หลอกลวง มันก็จะกิน
เหยื่อมันนั่นล่ะ

นี่สิ่งนี้มันสัมผัสได้นะ มันรู้ได้โดยสัญชาตญาณของเรา ถ้ารู้ด้วยสัญชาตญาณ นี่สิ่งที่เรา
ทำขึ้นมามันเป็นประโยชน์กับเราไหม? ขนสินค้าลงจากท่า จากเรือ เราขนสินค้านี้ความเพียรของ
เรา การกระทำของเรา เราต้องทำความจริงของเรา เรายกสินค้านักไหม? เราเอาสินค้าน่าถ่วงลงเรือ
มาหนักไหม? แล้วเราถ่วงขึ้นมา เราทำผิดพลาดขึ้นมา สินค้านี้จะตู้คอนเทนเนอร์มันทับเราตายเลย
ล่ะ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจิตมันดีขึ้นมาไม่รู้จักรักษา ไม่รู้จักสติ ไม่รู้จักการกระทำ ปล่อยให้
มันเหยียบย่ำเราเองนะ แล้วก็หลงละเมอเพื่อพากันไป จิตนี้ว่างๆ ว่างๆ นั่นแหละ เวลาน้ำมัน
ขึ้นนะ เรือเข้ามา น้ำระดับน้ำมันยกขึ้นมาเรือจะสูงขึ้นมา น้ำระดับน้ำที่มันต่ำลงไป เรือมันจะเกย
ตื้นนะ มันจะขนสินค้านี้ไม่ได้นะ ไอ้ว่างๆ นั่นนะมันระดับน้ำเดียวขึ้นเดียวลง เดียวก็ดันขึ้นมา
เดียวก็ลงไป แล้วว่างๆ ว่างๆ มันมีประโยชน์อะไร?

ว่างๆ มันต้องมีเหตุมีผลสิ ว่างๆ ทำไมมันถึงว่าง เราตั้งสติของเราขึ้นมาใช่ไหม? เรามีคำ
บริกรรมของเราไหม? เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิหรือเปล่า? ความว่างที่มันเกิดขึ้นมา ถ้าความว่าง
มันเกิดขึ้นมาโดยไม่มีเหตุมีผลมันก็อวกาศใจ อวกาศมันก็ว่างโดยธรรมชาติของมัน แล้วใครมี
ประโยชน์อะไรกับมันล่ะ? มันไม่มีประโยชน์อะไรกับใครเลย

ว่างก็ต้องมีสติ ว่างก็มีผู้รู้ว่าง ว่างก็มีคนควบคุมมัน สติ เห็นไหม ว่างแล้วจะเข้าไปว่าง
ลึกกว่านี้ก็ได้ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ ความว่างนี้สติสัมปชัญญะควบคุม ความ
ว่างมันมากขึ้น เหมือนเงินร้อยหนึ่ง พันหนึ่ง ล้านหนึ่ง นี่เงินจำนวนมาก จำนวนน้อย มันมีแต่
ตัวเลขเพิ่มแค่เลขศูนย์เข้าไปใช่ไหม?

จิตที่มันว่างขนาดไหน? มีสติสัมปชัญญะขนาดไหน? มันมีกำลังของมันขนาดไหน? มันใช้ประโยชน์ได้มากได้น้อยขนาดไหน? แล้วเงินเอามาเก็บไว้ปลวกมันกินนะ ปลวกมันกัดคณะเสียหายหมดเลย เอาไปทิ้งไว้ปลวกมันกินกระดาศหมดเลย เงินนี้ สัมมาสมาธิมีกับเราแล้วเราใช้ประโยชน์ไหม? เงินนี้เราใช้ประโยชน์ทำอะไร? ใช้เป็นประโยชน์ไหม?

ถ้าใช้ในทางที่เสีย เห็นไหม นี่มีฉมาสมาธิ มนต์คำใช้ในทางไสยเวทย์ ใช้ในทางทำลายกัน แต่ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิ เงินเราใช้ประโยชน์เพื่อร่างกายของเรา ใช้ประโยชน์เพื่อครอบครัวของเรา ใช้ประโยชน์เพื่อการรักษาเจ็บไข้ได้ป่วย ใช้ประโยชน์เพื่อการลงทุน ใช้ประโยชน์ได้หมดเลย คนที่พาใช้ประโยชน์ไฉ

นี่ถ้ามีสตินะ มีสติ มีปัญญา มันใช้ประโยชน์ถูก ประโยชน์เป็น ว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ เอามาทำอะไร? แเบงก์เอาไว้กินไม่ได้นะ แเบงก์ต้องไปแลกเป็นอาหารมา แเบงก์ก็ต้องไปแลกเป็นที่อยู่อาศัยมา แเบงก์แลกทุกอย่างได้มา สัมมาสมาธิจิตที่เป็นธรรม จิตที่เป็นสัมมาสมาธิมันจะแลกเปลี่ยนปัญหาอะไรเกิดขึ้นมา มันจะทำอะไรเกิดขึ้นมา ไม่ใช่ได้มาแล้ว เป็นสมาธิแล้วมันจะเป็นปัญหาไปโดยอัตโนมัติ เป็นไปไม่ได้!

สิ่งที่เป็นไปไม่ได้เลย แต่ถ้ามีสมาธิขึ้นมาแล้ว นี่โคนาฝูง ถ้าเรือเราเข้าร่องน้ำ เข้าเทียบท่าเข้าขนถ่าย เข้าทำสิ่งต่างๆ เห็นไหม เราเหนื่อยยากมาก แต่สินค้านั้นจะไปอยู่ในโกดังที่เก็บของเรา บุญกุศลที่เราสร้างมันจะตกผลึกในหัวใจของเรา สิ่งที่เกิดนี้ เจตนา การกระทำ การศรัทธาเกิดจากจิตทั้งหมด ความคิดต่างๆ เกิดจากจิต บุญหรือบาปเกิดจากจิต แล้วจิตตัวนี้มันพารามาทำอยู่ทุกวันนี้ นี่เราทำอย่างนี้มันเป็นอามิส องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกกับพระอานนท์ เวลาจะปรินิพพาน เห็นไหม

“อานนท์ เธอบอกเขาเถิดให้บูชาเราด้วยการปฏิบัติบูชาเถิด อย่าบูชาด้วยอามิสบูชาเลย”

สิ่งนี้เป็นอามิสบูชา อามิสมันทำให้เราได้เสียสละทาน ปฏิบัติบูชา เห็นไหม ปฏิบัติโดยกาย ปฏิบัติโดยใจ.. ปฏิบัติโดยกายนี่นั่งนิ่งๆ โอ้อโฮ.. นั่งสมาธิ โอ้อโฮ.. กายนิ่งเลยนะ แต่ใจมันฟุ้งซ่าน นี่ปฏิบัติโดยกาย ปฏิบัติโดยใจ ใจเป็นที่ปฏิบัติ เห็นไหม จิตตภาวนา ถ้าจิตตภาวนา จิตมันสงบเข้ามาแล้วนี่โลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา มรรคหยาบ มรรคละเอียด

นี่การปฏิบัติโดยใจมั่นมีขั้นตอน มันมีวิธีการของมันเป็นระดับชั้นของมันขึ้นไป นี่ใจเรือเข้าเทียบท่าขนถ่ายสินค้า แล้วเก็บสินค้าถนอมสินค้าอย่างไร สินค้าอันตราย สินค้าที่เป็นประโยชน์ สินค้าที่ไม่มีคุณค่า สินค้าก็มีหลากหลายไปหมดเลยนะ เราต้องมีปัญญา การประพฤติปฏิบัติของเราที่เราเทียบเคียง ตรวจสอบ ทดสอบ การปฏิบัติเราต้องทดสอบเราตลอดเวลาว่าจริงหรือไม่จริง

นี่สันทิฎฐิโกเรารู้เฉพาะตน อาหารเราเอาใส่ปากของเรา รสชาติเข้มข้นขนาดไหน จืดจางขนาดไหน ลิ้นเรารู้รสได้หมด ใจที่มันทุกข์มันยาก ใจที่มันมีความทุกข์กดถ่วงมัน ถ้ามันปล่อยวางมันก็เหมือนกับอมน้ำไว้มันก็คิดว่าเป็นอาหารนะ ว่างๆ ว่างๆ อมน้ำไว้ไม่มีคุณค่าอะไรเลย นี่ใจจิตว่างขนาดไหน ถ้าไม่มีการกระทำเราเทียบใจเราได้ นี่เราขนถ่ายสินค้าอย่างไร มีรสชาติอย่างไร เป็นอย่างไร จิตรับรู้ได้

นี่สันทิฎฐิโก มันหลอกกันไม่ได้หรอก แต่เราเชื่อง ไปให้เขาหลอกเองใจ นี่ผีไปหาผี ถ้าผีไปหากรรมนี้หลอกเราไม่ได้ เรามีสติสัมปชัญญะเราเทียบเคียงได้ มันอมน้ำไว้กับอมอาหาร มันคนละรส น้ำมันจืด อาหารมันมีรสชาติของมัน อาหารมีประโยชน์กับร่างกายนะ จิตตกาวนามรรคญาณมันเกิด ปัญญามันเกิด มันชำระล้างอย่างไร มันถอนกิเลสอย่างไร มันทำลายกิเลสออกจากใจเป็นขั้นเป็นตอน มันมีเหตุมีผลของมัน เห็นไหม นี่เราถึงเข้าใจศาสนา

นี่ใจตัวศาสนาอยู่ที่นี้ ถ้าจิตเราเข้าถึงศาสนา เราเป็นชาวพุทธแท้ๆ เลยนะ แต่เราไม่รู้จักศาสนา เราเป็นมดแดงเผ่ามะม่วง แล้วเราเป็นเจ้าของศาสนา ทำไมให้คนอื่นเขามาชักจูงเราล่ะ? ทำไมเราไม่ตั้งสติ เราไม่หาเหตุหาผลของเรา พุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาอะไร? ปัญญาโลก ปัญญาวิทยาศาสตร์ ปัญญาธรรม เห็นไหม ระหว่างวิทยาศาสตร์กับศรัทธาเชื่อสิ่งใด?

วิทยาศาสตร์มันเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ ศรัทธาก็พิสูจน์ได้! พิสูจน์ได้ด้วยการประพฤติปฏิบัติ คนที่พิสูจน์ได้ เห็นไหม นั่งสมาธิทั้งวันทั้งคืน เดินจงกรมเป็นปีหลายๆ ปี ถ้าพิสูจน์ไม่ได้เขาคำรงชีวิตของเขาอยู่ได้อย่างไร? คำรงชีวิต คุณสิครูบาอาจารย์ท่านบวชทั้งชีวิต ท่านอยู่ของท่านทั้งชีวิต บวชชีวิตนะ

คนเรานี้ครอบครัวยุติ เห็นไหม อย่าคิดว่าคุ้มครองของเราจะชื้อสัตย์กับเรานะ ถ้าแผ่นดินยังไม่กลบหน้า มันเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ครูบาอาจารย์ก็เหมือนกัน ถ้ายังมีชีวิตอยู่นะ ยังประพฤติปฏิบัติอยู่นะ ถ้ามันออกนอกกลุ่มนอกรทาง นั้นละมันบอกถึงเหตุผลของใจว่าจริงหรือไม่

จริงใจ ถ้าใจมันจริงมันต้องจริงตลอดไป ความจริงคือความจริง ความจริงมีหนึ่งเดียวไม่มีสอง ความจริงสองต้องมีอันหนึ่งโกหก อันหนึ่งไม่จริง ความจริงหนึ่งเดียว แล้วความจริงหนึ่งเดียวนั้นพิสูจน์ได้

พิสูจน์ได้ เห็นไหม นี่ระหว่างวิทยาศาสตร์กับศรัทธา ศรัทธามันเป็นศรัทธาในศาสนานะ ถ้าใจเป็นธรรมนะมันยิ่งกว่าวิทยาศาสตร์อีก เพราะวิทยาศาสตร์กับศรัทธามันเป็นธรรมชาติ อันหนึ่ง มันเป็นสังขธรรมอันหนึ่ง วิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ด้วยกฎทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ แต่หัวใจนี่มันวิทยาศาสตร์ทางจิต จิตตภาวนา มันเป็นของมันได้ แล้วเวลาครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติแล้ว เห็นไหม ความจริงมีหนึ่งเดียว มันตรวจสอบกันได้

ถ้าความจริงนี้วิทยาศาสตร์ๆ เวลาบรรลุนามันเกิด เขาตรวจสอบกันโดยประสบการณ์จริง นั่นละความจริงมีหนึ่งเดียว ถ้าหนึ่งเดียวถูกต้อง นี่เขาเคารพบูชากันตรงนี้ คุณธรรม พระเขาคารพกันด้วยคุณธรรมในหัวใจ เห็นไหม เขาไม่ได้เคารพกันด้วยภายนอกหรือ เขาเคารพกันด้วยคุณธรรมในหัวใจ

รู้จักศาสนา นี่ศาสนาพวกเรา วันนี้วันพระไง ถ้าเราเข้าใจตรงนี้ปั๊บ เราเข้าใจนะชีวิตเรามันจะมีจุดยืนในหัวใจ ถ้ามีจุดยืนในหัวใจ ชีวิตเราสำคัญที่สุดคนละ สำคัญที่ผีตัวนี้มันยังมีชีวิตอยู่ ผีตัวนี้ยังแก้ไขได้ ความรู้สึกของเรายังแก้ไข คัดแปลง เพื่อให้ผีตัวนี้เป็นผีบริสุทธิ์ เป็นผีที่ดี เอวัง